

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

ТРЕНЕРСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОГО, НЕОЛІМПІЙСЬКОГО ТА
АДАПТИВНОГО СПОРТУ**

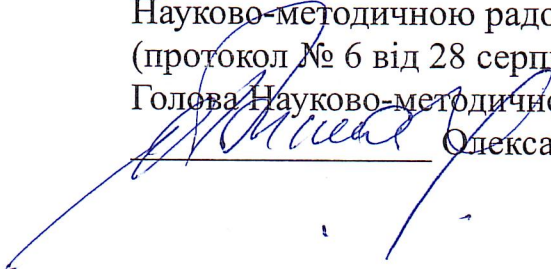
**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

КАФЕДРА КІБЕРСПОРТУ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 6 від 28 серпня 2024 р.)

Голова Науково-методичної ради

Олександр ПИЖОВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

**Управління дослідницькими проєктами
Патентно-ліцензійний пошук в науковій діяльності**

рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

спеціальність: 017 Фізична культура і спорт

освітньо-наукова програма: Фізична культура і спорт

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.5

мова навчання: українська

Київ – 2024

Розробники:

Шинкарук Оксана Анатоліївна, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри кіберспорту та інформаційних технологій, oshynkaruk@uni-sport.edu.ua

Когут Ірина Олександрівна, доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент, професор кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту, ikohut@uni-sport.edu.ua

Маринич Вікторія Леонідівна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту, vmarynych@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою кіберспорту та інформаційних технологій
(засідання кафедри, протокол № 13 від 16 квітня 2024 р.)

Завідувачка кафедри _____ д. фіз. вих., проф. Оксана ШИНКАРУК
(підпис, вчене звання, ініціали, прізвище)

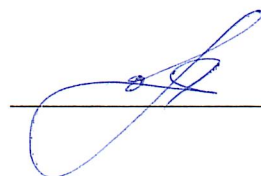
РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою професійного, неолімпійського та адаптивного спорту
(засідання кафедри, протокол № 14 від 27 серпня 2024 р.)

Завідувачка кафедри к. фіз. вих., доц. Тетяна КРОПИВНИЦЬКА

ПОГОДЖЕНО:

Начальник
навчально-методичного відділу

Ольга Д'ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти

Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-науковою програмою загальних та фахових компетентностей, здатності розв'язувати комплексні проблеми під час професійної або дослідницької діяльності у сфері фізичної культури і спорту, що передбачає ґрунтовне переосмислення наявних та створення нових цілісних знань в напрямку інтелектуальної власності, зокрема здатності ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері фізичної культури і спорту та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, проводити патентно-ліцензійний пошук, готувати патентну та документацію на отримання авторських прав.

Обсяг дисципліни – 4 кредити ECTS. Дисципліна складається з 2 модулів. Модуль дисципліни “Управління дослідницькими проектами”. Основні теми: ключові засади проєктної діяльності; сутність управління проєктами; формування і розвиток проєктної команди; технологія підготовки проєктної заявки. Модуль дисципліни “Патентно-ліцензійний пошук в науковій діяльності”. Основні теми: система інтелектуальної власності; міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності; нормативно-правове забезпечення патентно-ліцензійної діяльності; авторське право та суміжні права; методологічні основи створення об'єктів прав інтелектуальної власності; патентні дослідження та пошук патентів у базах даних мережі Інтернет; патентна інформація та документація; оформлення винаходу (корисної моделі). порядок набуття прав на винаходи і корисні моделі. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю, виконання індивідуальних завдань та іспиту.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at the formation of general and professional competencies defined by the educational and scientific program, the ability to solve complex problems during professional or research activities in the field of physical culture and sports, which involves a thorough rethinking of existing and the creation of new integral knowledge in the direction of intellectual property, in particular the ability initiate, develop and implement complex innovative projects in the field of physical culture and sports and related interdisciplinary projects, conduct patent and license searches, prepare patent and copyright documentation.

The scope of the discipline is 4 ECTS credits. The discipline consists of 2 modules. Module of the discipline "Management of research projects". Main topics: key principles of project activity; the essence of project management; formation and development of the project team; technology of project application preparation. Module of the discipline "Patent and license search in scientific activity". Main topics: intellectual property system; international cooperation in the field of intellectual property; regulatory and legal support of patent-licensing activities; copyright and related rights; methodological foundations of creation of objects of intellectual property rights; patent research and patent search in Internet databases; patent information and documentation; registration of the invention (utility model). procedure for acquiring rights to inventions and utility models. The

final grade is formed taking into account the results of the current control, the performance of individual tasks and the exam.

Мета навчальної дисципліни – формування визначених освітньо-науковою програмою загальних та фахових компетентностей, здатності розв’язувати комплексні проблеми під час професійної або дослідницької діяльності у сфері фізичної культури і спорту, що передбачає ґрунтовне переосмислення наявних та створення нових цілісних знань в напрямку інтелектуальної власності, зокрема здатності ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в сфері фізичної культури і спорту та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти, проводити патентно-ліцензійний пошук, готувати патентну та документацію на отримання авторських прав.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми «Фізична культура і спорт» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності	
Дослідницькі компетентності	
ЗК1	Здатність до аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень, абстрактного мислення, генерування нових знань при вирішенні дослідницьких і практичних завдань.
ЗК2	Здатність проектувати і здійснювати комплексні дослідження на основі системного наукового світогляду з використанням основних універсальних методологічних принципів та знань в області історії і філософії науки.
ЗК 7	Володіння навичками міжособистісної взаємодії, готовність брати участь у роботі українських і міжнародних дослідницьких колективів для вирішення наукових і науково-освітніх завдань.
Фахові компетентності спеціальності	
ФК 1	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, що створюють нові знання в області теорії і методики спорту, спортивного тренування, фізичного виховання та оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення і можуть бути опублікованими у провідних наукових виданнях з фізичної культури і спорту та суміжних галузей.
ФК 2	Формувати гіпотези наукового дослідження, розробляти доказову базу, визначати закономірності, притаманні сфері фізичної культури і спорту.

ФК 4	Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх у практичній діяльності.
ФК 5	Здатність брати участь у наукових дискусіях щодо отриманих результатів досліджень і їх практичної значущості для сфери фізичної культури і спорту.
ФК 9	Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері фізичної культури і спорту та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, здійснювати патентноліцензійний пошук, готувати апілікації з метою отримання грантів на розробку наукових досліджень, лідерство під час їх реалізації.

Обсяг навчальної дисципліни – 4 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Управління дослідницькими проектами						
Денна	6	-	10	-	44	60
Заочна	2	-	4	-	54	60
Патентно-ліцензійний пошук в науковій діяльності						
Денна	6	-	10	-	44	60
Заочна	2	-	4	-	54	60
ЗАГАЛОМ денна	12	-	20	-	88	120
ЗАГАЛОМ заочна	4	-	8	-	108	120

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти «Філософія, логіка та етика наукового дослідження», «Науковий дискурс у сучасних іноземних мовах», «Методологія та методи наукових досліджень у фізичній культурі і спорті».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л.	практ	с. р.		го	л.	практ
Модуль “Управління дослідницькими проєктами”								
Тема 1. Ключові засади проєктної діяльності у сфері фізичної культури і спорту.	20	2	2	16	20	2	-	18
Тема 2. Сутність управління проєктами. Формування і розвиток проєктної команди.	20	2	2	16	20	-	2	18
Тема 3. Технологія підготовки проєктної заявки	20	2	6	12	20	-	2	18
Усього годин модуля 1	60	6	10	44	60	2	4	54
Модуль “Патентно-ліцензійний пошук в науковій діяльності”								
1. Система інтелектуальної власності								
Тема 1. Система інтелектуальної власності в Україні. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності	6	2	-	4	6	2	-	4
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення патентно-ліцензійної діяльності. Терміни та визначення, що застосовуються в патентно-ліцензійній діяльності	10	2	2	6	6	-	-	6

Всього	16	4	2	10	12	2	-	10
2. Авторське право та суміжні права								
Тема 3. Авторське право і суміжні права	12	2	-	10	14	-	2	12
Тема 4. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності	4	-	2	2	6	-	-	6
Всього	16	2	2	12	20	-	2	18
3. Методологічні основи створення об'єктів прав інтелектуальної власності								
Тема 5. Патентні дослідження та пошук патентів у базах даних мережі Інтернет	8	-	2	6	8	-	-	8
Тема 6. Патентна інформація та документація	8	-	2	6	8	-	-	8
Тема 7. Оформлення винаходу (корисної моделі). Порядок набуття прав на винаходи і корисні моделі	12	-	2	10	12	-	2	10
Всього	28	-	6	22	28	-	2	26
Усього годин модуля 2	60	6	10	44	60	2	4	54
ЗАГАЛОМ	120	12	20	88	120	4	8	108

Модуль “Управління дослідницькими проєктами”

Тема 1. Ключові засади проєктної діяльності

Мотиваційні засади участі у проєктній діяльності. Різновиди проєктів. Тематика науково-дослідницьких проєктів. Джерела фінансування проєктів. Можливості реалізації міжнародних проєктів у сфері освіти, науки, охорони здоров'я тощо. Загальний опис програми Європейського Союзу – ERASMUS+. Характеристика рамкової програми ЄС з досліджень та інновацій Горизонт-Європа. Структура та пріоритети програми, зосередження фінансових ресурсів на ключових пріоритетах.

Тема 2. Сутність управління проєктами. Формування і розвиток проєктної команди.

Класифікаційні ознаки проєктів. Типи проєктів. Місія та цілі проєктів. Проєктне оточення. Ефективність проєкту.

Проектна команда: роль, типи, методи формування. Учасники проекту. Етапи життєвого циклу проектної команди. Лідерство і мотивація в команді. Розвиток команди.

Тема 3. Технологія підготовки проектної заявки

Визначення та формулювання проблеми проекту та його актуальності. Аналіз конкурентів і зовнішнього середовища проекту. Мета, завдання та методи виконання проекту. Розробка дизайну виконання проекту, визначення очікуваних результатів. Проект та його стейкхолдери. Аналіз зацікавлених сторін. Типи ключової цільової аудиторії. Визначення цільової аудиторії проекту. План комунікації з цільовою аудиторією.

Вивчення проектної документації. Структура проектної заявки. Бюджет проекту. Логіко-структурна матриця проекту. Складання резюме виконавців проекту.

Модуль “Патентно-ліцензійний пошук в науковій діяльності”

1. Система інтелектуальної власності

Тема 1. Система інтелектуальної власності в Україні. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності

Роль інноваційної діяльності в соціально-економічному розвитку країни. Інтелектуальна власність як складова інтелектуального капіталу. Структура державного управління системою інтелектуальної власності. Законодавча діяльність в системі інтелектуальної власності.

Всесвітня організація інтелектуальної власності «ВОІВ»: історія створення, функції, співробітництво у цілях розвитку. Міжнародні угоди по охороні промислової власності. Міжнародні угоди по охороні авторського права і суміжних прав. Світова організація торгівлі та перспективи приєднання до неї України. Інші міжнародні договори й угоди. Євразійська патентна конвенція (ЄАПК). Нові світові тенденції у сфері інтелектуальної власності.

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення патентно-ліцензійної діяльності. Терміни та визначення, що застосовуються в патентно-ліцензійній діяльності

Законодавча діяльність в системі інтелектуальної власності. Закони України: «Про інноваційну діяльність», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про авторське право і суміжні права». Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України. Відомчі нормативно-правові акти.

Основні поняття і визначення. Аналог (об'єкт-аналог). Аналог (патент-аналог). Вид роботи (на стадії життєвого циклу продукції). Винахід. Дослідження і обґрунтування. Дослідження ринків збуту. Конкурентоспроможність. Кон'юнктура ринку. Ліцензія. Об'єкт господарської

діяльності. Об'єкти промислової. Патент. Патентна ситуація відносно об'єкта господарської діяльності. Патентні дослідження. Патентоспроможність. Порухення прав власників чинного охоронного документа. Суб'єкт господарської діяльності.

2. Авторське право та суміжні права

Тема 3. Про авторське право і суміжні права

Об'єкти авторського права: твори науки, літератури і мистецтва. Перелік матеріалів заявки для реєстрації твору, Державна реєстрація авторських прав. Збори з набуття прав при державній реєстрації. Приклади оформлення заявки на твори науки: комп'ютерні програми, бази даних, монографії тощо. Авторські договори.

Суміжні права Об'єкти суміжних прав. Суб'єкти суміжних прав: виконавці, виробники фонограм, організації мовлення.

Тема 4. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності

Мета і основні способи комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності: використання у власному виробництві, передача прав (поступання прав або продаж), внесення прав до статутного капіталу товариств або надання дозволу (видача ліцензії) на використання. Структура і зміст ліцензійного договору. Оформлення ліцензії щодо надання дозволу на використання винаходу. Винагорода: пряма, грошова винагорода, непряма грошова винагорода. Договори на створення і використання результатів у науково-технічній діяльності. Договір на роботи і послуги по забезпеченню науково-технічною інформацією. Франчайзинг і франчайзинговий договір. Інжиніринг. Трансфер технологій.

3. Методологічні основи створення об'єктів прав інтелектуальної власності

Тема 5. Патентні дослідження та пошук патентів у базах даних мережі Інтернет

Патентна документація і нормативна база патентно-інформаційної діяльності. Державна система патентної інформації.

Національні і міжнародна класифікації об'єктів власності. Пошук патентної інформації.

Тема 6. Патентна інформація та документація.

Зміст і порядок патентних досліджень за ДСТУ 3575-97. Життєвий цикл об'єкта господарської діяльності. Патентний формуляр (ДСТУ 3574-97). Нові інформаційні технології. Документування етапів правової охорони об'єктів промислової власності. Використання патентної інформації при прогнозуванні, створенні і засвоєнні нової техніки. Прогнозування і блокування масиву винаходів методом морфологічного аналізу (приклад).

Тема 7. Порядок набуття прав на винаходи і корисні моделі. Оформлення винаходу (корисної моделі).

Об'єкти винаходів і їхні ознаки. Критерії патентоспроможності: новизна, винахідницький рівень, промислова придатність. Автори та власники охоронних документів. Збори з набуття прав. Порядок одержання патенту: дата подання заявки, пріоритет заявки, відкликання та зміна заявки. Тимчасова правова охорона, публікації про видачу патенту, експертиза заявки, реєстрація патенту, видача патенту. Патентування винаходу (корисної моделі) в іноземних державах і особливості міжнародної експертизи заявки. Державне стимулювання та використання винаходів (корисних моделей).

Перелік матеріалів при поданні заявки на винахід (корисну модель) в Україні. Формула винаходу (призначення, структура, складання, особливості). Вимоги до опису винаходу. Вимоги до графічних матеріалів, які пояснюють опис винаходу. Реферат винаходу. Оформлення документів заявки. Приклади формул винаходів на пристрій, спосіб, застосування. Приклади оформлення опису винаходів і публікацій відомостей про них. Оформлення міжнародної заявки на винахід.

**Тематика практичних занять модуля
“Управління дослідницькими проєктами”**

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Тема 1. Ключові засади проєктної діяльності	Практичне заняття № 1. Ключові засади проєктної діяльності	2	-
Тема 2. Сутність управління проєктами. Формування і розвиток проєктної команди.	Практичне заняття № 2. Формування і розвиток проєктної команди. Ключові характеристики та основні функції проєктного менеджера.	2	2
Тема 3. Технологія підготовки проєктної заявки	Практичне заняття № 3. Проєктний інструмент – дерево проблем і дерево рішень. Цільова аудиторія проєкту.	2	-
	Практичне заняття № 4. Етапи процесу написання проєктної заявки.	2	2
	Практичне заняття № 5. Складання бюджету і графіка проєкту.	2	-
Всього годин:		10	4

**Тематика практичних занять модуля
“Патентно-ліцензійний пошук в науковій діяльності”**

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення патентно-ліцензійної діяльності. Терміни та визначення, що	Практичне заняття № 1. Нормативно-правове забезпечення патентно-ліцензійної діяльності. Терміни та визначення, що	2	-

застосовуються в патентно-ліцензійній діяльності	застосовуються в патентно-ліцензійній діяльності		
Тема 3. Авторське право і суміжні права	Практичне заняття № 2. Авторське право і суміжні права	2	2
Тема 4 Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності	Практичне заняття № 3. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності	2	-
Тема 5. Патентні дослідження та пошук патентів у базах даних мережі Інтернет	Практичне заняття № 4. Патентні дослідження. Пошук патентів у базах даних мережі Інтернет	2	2
Тема 6. Патентна інформація та документація	Практичне заняття № 5. Патентна інформація та документація	2	-
Тема 7. Оформлення винаходу (корисної моделі). Порядок набуття прав на винаходи і корисні моделі	Практичне заняття № 6. Оформлення винаходу (корисної моделі). Порядок набуття прав на винаходи і корисні моделі	2	-
Всього годин:		12	4

***Завдання для самостійної роботи аспірантів
за модулем “Управління дослідницькими проєктами”***

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Тема 1. Ключові засади проєктної діяльності	Проаналізувати ключові напрями діяльності ERASMUS+. Навести приклади досвіду закладів вищої освіти України в реалізації проєктів ERASMUS+. Проаналізувати основні напрями та структуру найбільшої Рамкової програми Європейського Союзу з фінансування науки та інновацій «Горизонт Європа».	16	18

	Проілюструвати можливості для навчання та розвитку кар'єри у рамках програми дій Марі Складовської Кюрі, умови участі в програмі. Підготувати презентацію за одним з напрямів.		
Тема 2. Сутність управління проектами. Формування і розвиток проектної команди.	Дослідити кейси з упорядкування видів робіт за стадіями життєвого циклу проекту.	8	8
	Співставити різні підходи до організації команди проекту; етапів формування проектної команди.	8	10
Тема 3. Технологія підготовки проектної заявки.	Проаналізувати підходи до виокремлення цільової аудиторії проекту.	6	8
	Підготуватись до проведення брейн-штурму за темою: «Мозок на паузі: як вийти з творчого тупика і змусити себе придумувати нові ідеї». Дослідити кейси реалізованих проектів і зібрати список найнагальніших питань, які слід згадати/ проаналізувати у відповідних розділах заявки. Підготувати проект на основі обраної ідеї у аплікаційній формі донора, який підтримує проекти відповідного тематичного спрямування.	6	10
Всього годин:		44	54

**Завдання для самостійної роботи аспірантів за модулем
“Патентно-ліцензійний пошук в науковій діяльності”**

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Тема 1. Система інтелектуальної власності в Україні. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності	1. Структура державного управління системою інтелектуальної власності	2	2
	2. Міжнародні угоди по охороні промислової власності та авторського права і суміжних прав.	2	2
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення патентно-ліцензійної діяльності. Терміни та визначення, що застосовуються в патентно-ліцензійній діяльності	3. Розгляд законів «Про інноваційну діяльність», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про авторське право і суміжні права»	2	2
	4. Основні поняття і визначення	2	2
	5. Підготовка до практичного заняття з теми 2	2	2
Тема 3. Авторське право і суміжні права	6. Авторське право і суміжні права. Підготовка до практичного заняття з теми 3	2	4
	7. Правила складання заявки на отримання Свідоцтва України про реєстрацію прав автора на твір (заява, примірник твору)	4	4
	8. Виконання індивідуальної контрольної роботи	4	4

Тема 4. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності	9. Ліцензійний договір щодо надання дозволу на використання об'єкта права інтелектуальної власності	1	4
	10. Підготовка до практичного заняття з теми 4		
Тема 5. Патентні дослідження та пошук патентів у базах даних мережі Інтернет	11. Види винагороди за використання прав інтелектуальної власності.	1	2
	12. Патентний пошук Пошук патентів у базах даних мережі Інтернет	4	4
	13. Патентний формуляр	1	2
Тема 6. Патентна інформація та документація	14. Підготовка до практичного заняття з теми 5	1	2
	15. Патентна інформація та документація	4	4
	16. Види інформації, що не може бути віднесена до комерційної таємниці	1	2
Тема 7. Оформлення винаходу (корисної моделі). Порядок набуття прав на винаходи і корисні моделі	17. Підготовка до практичного заняття з теми 6	1	2
	18. Об'єкти винаходів і їх ознаки. Правила складання та подання заявки на винахід і заявки на корисну модель. Перелік матеріалів при поданні заявки на корисну модель.	2	2
	19. Формула на корисну модель. Опис корисної моделі. Реферат корисної моделі.	2	3
	20. Підготовка до практичних занять з теми 7	2	1

	21. Виконання індивідуальної контрольної роботи	4	4
Всього годин:		44	54

Очікувані результати навчання з дисципліни: застосування теоретичних та практичних положень патентно-ліцензійного пошуку для розв'язання конкретних задач з проведення наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту (самостійно або у складі групи) та організації реалізації у відповідній сфері проєктів науково-дослідного характеру завдяки:

знанням: ключових засад проєктної діяльності у сфері фізичної культури і спорту; можливостей реалізації міжнародних проєктів у сфері освіти, науки, молоді та спорту; шляхів інтеграції української наукової спільноти в європейський та міжнародний простір; сутності управління проєктами; класифікаційних ознак і типів проєктів; методів формування проєктної команди; видів ключової цільової аудиторії проєктів;

основи патентного пошуку, системи інтелектуальної власності, особливостей винахідницької та патентно-ліцензійної діяльності, методологічних основ створення об'єктів власності, міжнародного співробітництва у галузі інтелектуальної власності, захисту патентних прав, авторського права та суміжних прав, системи патентної інформації;

вмінням: обґрунтувати методологічні підходи до управління проєктами, ідентифікувати ієрархію цілей та завдань, визначати сутність і формувати дизайн реалізації проєкту; аналізувати та визначати цільову аудиторію проєктів; готувати проєктні заявки; складати бюджет і логіко-структурну матрицю проєкту;

генерувати нові та оригінальні ідеї; висувати гіпотези; відображати і встановлювати зв'язки між компонентами задачі; проводити аналіз інформації, застосовувати на практиці нормативно-правові акти при забезпеченні правової охорони науково-технічних досягнень та творчої продукції, проводити патентні дослідження в сфері фізичної культури і спорту та оформлювати заявку на корисну модель, на об'єкт авторського права, використовувати патентну інформацію та документацію при проведенні науково-дослідних розробок з метою створення конкурентоспроможної продукції;

володінню: науковим мисленням; сучасними інструментами і технологіями пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, патентного та ліцензійного пошуку, авторських прав;

здатністю продемонструвати: компетентність розуміння поглибленого рівня в розв'язанні наукових проблем у галузі фізичної культури і спорту шляхом застосування комплексу сучасних методик та методів досліджень; самостійно розробляти інноваційні комплексні наукові проєкти, вміти використовувати (та визнавати) результати роботи інших членів наукової

групи, здійснювати пошук, підготовку апікацій для подання для отримання грантів на розробку наукових досліджень, патентний пошук.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми «Фізична культура і спорт» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Шифр	Програмні результати навчання
ПРН1	Демонструвати знання та розуміння поглибленого рівня у вирішенні наукових проблем у сфері фізичної культури і спорту шляхом застосування комплексу сучасних методик та методів досліджень. Обсяг знань повинен бути достатнім для проведення самостійних наукових досліджень на рівні останніх світових досягнень.
ПРН2	Демонструвати володіння загальнонауковими концепціями в області теорії і методики спорту, спортивного тренування, фізичного виховання та оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних верств населення
ПРН4	Демонструвати здатність до аналізу, співставлення, порівняння перспективних напрямів розвитку системи спорту, теорії і методики фізичного виховання, розв'язання актуальних завдань сфери фізичної культури і спорту у контексті сьогодення
ПРН7	Вміти на теоретичному рівні генерувати ідеї, гіпотези наукового дослідження, розробляти доказову базу, визначати закономірності, притаманні сфері фізичної культури і спорту
ПРН11	Самостійно розробляти інноваційні комплексні наукові проекти, вміти використовувати (та визнавати) результати роботи інших членів наукової групи, здійснювати патентно-ліцензійний пошук та підготовку апікацій з метою отримання грантів на розробку наукових досліджень.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та іспиту.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин робочою програмою навчальної дисципліни, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати аспірант за тему:

Оцінювання модуля “Управління дослідницькими проєктами”

Номер і назва теми практичних занять, завдань для самостійної роботи	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Практичне заняття № 1. Ключові засади проєктної діяльності	Відвідування. Робота в групах. Експрес-контроль.	5	-
Завдання для самостійної роботи. Проаналізувати ключові напрями діяльності ERASMUS+. Навести приклади досвіду закладів вищої освіти України в реалізації проєктів ERASMUS+. Проаналізувати основні напрями та структуру найбільшої Рамкової програми Європейського Союзу з фінансування науки та інновацій «Горизонт Європа». Проілюструвати можливості для навчання та розвитку кар’єри у рамках програми дій Марі Складовської Кюрі, умови участі в програмі. Підготувати презентацію за одним з напрямів.	Виступ та презентація на задану тему та її обговорення.	3	5
Практичне заняття № 2. Формування і розвиток проєктної команди. Ключові характеристики та основні функції проєктного менеджера.	Відвідування. Робота в групах. Експрес-контроль.	5	5
Завдання для самостійної роботи. Застосувати тест Белбіна для визначення характерних ознак команди, яка працює погано та добре.	Аналіз результатів тестування.	3	5
Завдання для самостійної роботи.	Пріоритетні списки.	3	5

Упорядкувати список ключових характеристик та основних функції проєктного менеджера			
Практичне заняття № 3. Проєктний інструмент – дерево проблем і дерево рішень. Цільова аудиторія проєкту.	Відвідування. Робота в групах. Експрес-контроль. Ділові ігри.	5	-
Завдання для самостійної роботи. Проаналізувати підходи до виокремлення цільової аудиторії проєкту (клієнта) або ж знайти картинку, яка максимально точно ілюструє аудиторію.	Резюме клієнта.	3	5
Завдання для самостійної роботи. Випробувати проєктний інструмент – дерево проблем і дерево рішень.	Асоціативна карта зв'язків.	3	5
Практичне заняття № 4. Етапи процесу написання проєктної заявки.	Відвідування. Робота в групах. Експрес-контроль.	5	5
Завдання для самостійної роботи. Дослідити кейси реалізованих проєктів в зібрати список найнагальніших питань, які слід згадати/ проаналізувати у відповідних розділах заявки.	Перелік питань.	3	5
Практичне заняття № 5. Складання бюджету і графіка проєкту.	Відвідування. Робота в групах. Експрес-контроль.	5	-
Завдання для самостійної роботи. Підготувати проєкт на основі обраної ідеї у апікаційній формі донора, який підтримує проєкти відповідного тематичного спрямування.	Проєкт. Промова-перекона ння.	7	10
Усього:		50	50

**Оцінювання модуля “Патентно-ліцензійний пошук в науковій діяльності”
Денна форма навчання**

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему, денна форма навчання
1. Система інтелектуальної власності в Україні. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності	Відвідування (1 лекція) Робота в групах	5
2. Нормативно-правове забезпечення патентно-ліцензійної діяльності. Терміни та визначення, що застосовуються в патентно-ліцензійній діяльності	Відвідування (1 практичне, 1 лекція) Перелік нормативно-законодавчих документів з патентно-ліцензійного пошуку. Глосарій Експрес-контроль. Ділові ігри.	10
3. Авторське право і суміжні права	Відвідування (1 практичне, 1 лекція) Експрес-контроль. Індивідуальна робота 1: Підготовка заявки та брошури для подання на авторське право	2 8 20 Всього 30
4. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності	Відвідування (1 практичне) Експрес-контроль. Приклад ліцензійної угоди	1 4 Всього 5
5. Патентні дослідження. Пошук патентів у базах даних мережі Інтернет	Відвідування (1 практичне, 1 лекція) Експрес-контроль Перелік патентних баз Підготовка презентації «Патентні бази»	2 8 5 Всього 15
6. Патентна інформація та документація	Відвідування (1 практичне) Експрес-контроль Перелік документів для отримання патенту	1 4 Всього 5
7. Оформлення винаходу (корисної моделі). Порядок набуття прав на	Відвідування (1 практичне) Експрес-контроль. Індивідуальна робота 2:	2 8 20

винаходи і корисні моделі	Підготовка заявки на патент, формул, опис, реферат корисної моделі	Всього 30
Усього:		100

Заочна форма навчання

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему, заочна форма навчання
Практичне заняття № 1. Авторське право і суміжні права	Відвідування (1 лекція, 1 практичне)	10
	Робота в групах. Експрес-контроль.	10
	Ділові ігри. Перелік нормативно-законодавчих документів з патентно-ліцензійного пошуку. Глосарій.	20
	Приклад ліцензійної угоди Індивідуальна робота 1: Підготовка заявки та брошури для подання на авторське право	Всього 40
Практичне заняття № 2. Патентні дослідження. Пошук патентів у базах даних мережі Інтернет	Відвідування (1 практичне)	5
	Експрес-контроль	10
	Перелік патентних баз Підготовка презентації «Патентні бази»	15
	Перелік документів для отримання патенту Індивідуальна робота 2: Підготовка заявки на патент, формул, опис, реферат корисної моделі	30
Усього:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки/екзамени проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

У ході викладання дисципліни використовують такі методи: монологічний (виклад теоретичного матеріалу у формі лекції); пояснювально-демонстраційний (виклад матеріалу з прийомами показу); діалогічний (виклад матеріалу у формі бесіди з питаннями і відповідями); евристичний (частково-пошуковий) (під керівництвом викладача аспіранти міркують, вирішують питання, що виникають, аналізують, узагальнюють, роблять висновки і вирішують поставлене завдання); проблемного викладання (викладач ставить проблему і доказово розкриває шляхи її вирішення); дослідницький (аспіранти самостійно здобувають знання в процесі вирішення проблеми, порівнюючи різні варіанти); програмоване (організація аудиторної та самостійної роботи аспірантів здійснюється індивідуально під контролем спеціальних технічних засобів).

Інноваційні способи і методи, що використовуються в освітньому процесі, засновані на застосуванні сучасних досягнень науки та інформаційних технологій, спрямовані на підвищення якості підготовки шляхом розвитку в аспірантів “soft-skills” (творчих здібностей, креативності, комунікації, роботи в групі і самостійно) (методи проблемного та проєктивного навчання, дослідницькі методи, тренінгові форми, модульно-кредитні та модульно-рейтингові системи навчання і контролю знань тощо); націлені на активізацію творчого потенціалу та самостійності аспірантів і можуть реалізовуватися на базі інноваційних структур (наукових лабораторій, центрів, підприємств і організацій тощо).

Методи контролю: усний (виступи на практичних заняттях, круглих столах, індивідуальні презентації, групове обговорення, усний захист проєктів), письмовий (вправи, проєктні завдання, наукові реферати), поточний, модульний та семестровий контроль.

Індивідуальні завдання

Метою виконання індивідуального завдання є демонстрація набутих знань та умінь зі здійснення патентно-інформаційного пошуку, оформлення документів, що є необхідними для набуття прав, та оформлення ліцензійного договору про надання дозволу на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Бажано, щоб об'єкт винаходу був пов'язаний з темою дисертаційної роботи, що доцільно узгодити з науковим керівником.

Індивідуальні завдання:

1. Підготовка документів на реєстрацію заявки на отримання Свідоцтва України про реєстрацію прав автора на твір (заява, примірник твору), захист.
2. Підготовка документів на реєстрацію заявки на отримання патенту України на винахід/корисну модель (заява, формула, опис, креслення, якщо на них є посилання в описі, реферат), захист;
3. Презентація «Пошукові патентні бази».

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою).

Використання комп'ютерних класів кафедри кіберспорту та інформаційних технологій для проведення патентного пошуку.

Рекомендовані джерела інформації, модуль “Управління дослідницькими проєктами”:

Основна література:

1. Батенко Л. П. Управління проєктами. – К.: КНЕУ, 2003. – 231 с.
2. Вуд Дж., Когон К., Блейкмор С. Керування проєктами для «неофіційних» проєкт-менеджерів. Київ : Фабула, 2018. 240 с.
3. Девід Келлі, Том Келлі. Творча впевненість. Як розкрити свій потенціал. – К.: Основи. – 2017. – 304 с.
4. Керівництво з управління інноваційними проєктами і програмами організацій: Монографія. // Переклад на українську мову під редакцією проф. Ярошенка Ф.О. / К.: Новий друк, 2010. 160 с.
5. Петренко Н. О. Управління проєктами [текст] навчальний посібник. / Н. О. Петренко, Л. О. Кустріч, М. О. Гоменюк. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 244 с.
6. Рач В. А. Управління проєктами: практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку: навч. посіб. / В. А. Рач, О. В. Россошанська, О. М. Медведєва; за ред. В. А. Рача. – К.: «К. І. С.», 2010. – 276 с.
7. Управління проєктами: навчальний посібник до вивчення дисципліни для магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент міжнародних проєктів», «Менеджмент інновацій», «Логістика» / уклад.: Л. Є.

Довгань, Г. А. Мохонько, І. П. Малик. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.

8. Управління проектами та програмами організаційного розвитку: навчальний посібник/ Н.С.Бушуєва, Ю.Ф.Ярошенко, Р.Ф.Ярошенко – К: “Саммит-книга”, 2010. – 200 с.: іл.

9. Філдінг П. Дж. Як керувати проектами. Основні навички проєктного менеджменту: вчасні результати в межах бюджету. Київ : Фабула, 2020. 240 с.

10. Хігні Дж. Основи управління проектами : Книга. Київ : Фабула, 2020. 272 с.

11. James C. Kaufman. Creativity 101. Springer Publishing Company, 2009. – 256 p.

12. Manuel Castells. The Rise of the Network Society, 1996. – 597 p.

13. Robert Hassan. Media, Politics and the Network Society. Open University Press, Buckingham, 2004.

14. The Field Guide to Human-Centered Design. – С.: Design Kit. – 2015.

Додаткова література:

15. Магістр: обличчям до науки (технологія підготовки магістерських робіт за спеціальністю «Спорт») [Текст] : навч.-наоч. посіб. для студ. вищих навч. закладів фіз. виховання і спорту / Матвеев С. Ф., Борисова О. В., Когут І. О. [та ін.] – Львів : СПОЛОМ, 2015. – 88 с. : рис., табл.

16. Словник-довідник з питань управління проектами / Бушуєв С. Д. Українська асоціація управління проектами. – К.: Видавничий дім «Деловая Украина», 2001. – 640 с.

Електронні ресурси:

17. Горизонт 2020. Національний портал: [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <https://h2020.com.ua/uk/>

18. Давай по порядку: як влаштовано метод Design Thinking. [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <http://bydesign.platfor.ma/stages-of-dt>

19. Європейська комісія. Horizon Europe – наступна рамкова програма досліджень та інновацій: [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: https://ec.europa.eu/info/horizon-europe-next-research-and-innovation-framework-programme_en

20. Європейська комісія. Дослідження та інновації: [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation_en

21. Європейський науковий фонд: [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <https://www.esf.org>

22. Конкурентні переваги. [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <http://www.davidparrish.com/competitive-advantage/>
23. Курс “Стратегічне планування” [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/strategic-planning-course>
24. Курс «Написання проектних заявок»: [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/proposal-writing-course>
25. Курс «Проектний менеджмент в культурі»: [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/project-management/lecture-17-1>
26. Методичні вказівки з написання пропозицій для громадських організацій: як написати хорошу пропозицію. [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <http://www.fundsforngos.org/.../proposal-writing-techniques-.../>
27. Міністерство молоді та спорту України: [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/>
28. Модель стратегічного планування для підприємств культурних та креативних індустрій [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <http://www.davidparrish.com/ideas-tools/strategic-planning-framework/>
29. Написання пропозицій щодо фінансування. Цей посібник містить рекомендації з пошуку спонсорів і методів, що використовуються під час розробки пропозиції у маленькій команді. [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <http://www.civicus.org/view/media/Writing%20a%20funding%20proposal.pdf>
30. Національний Еразмус+ офіс в Україні: [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <https://erasmusplus.org.ua/pro-nas.html>
31. Національний фонд досліджень України: [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <https://nrfu.org.ua>
32. Посібник з написання пропозицій на отримання грантів. На сайті міститься короткий і лаконічний посібник з написання пропозицій на отримання гранту, що також описує деякі терміни і поняття. У посібнику містяться поради щодо того, як знайти правильну людину для написання пропозицій та уникнути частих помилок. [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <http://www.arc.gov/funding/HowtoWriteaGrantProposal.asp>
33. Розвиток навичок для громадських організацій. Написання проектної пропозиції. [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <http://documents.rec.org/publications/ProposalWriting.pdf>
34. Спортивний комітет України: [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <http://scu.org.ua/>

35. Successful Networking Tips [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <https://www.kangan.edu.au/students/blog/successful-networking-tips>
36. Best Idea Generation Techniques. [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <https://www.cleverism.com/18-best-idea-generation-techniques/>
37. Top Brainstorming Techniques to Generate Ideas for Every Situation. [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <https://business.tutsplus.com/articles/top-brainstorming-techniques--cms-27181>
38. Content Idea Generation: Super Easy 5 Step BRAVO Method. [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <https://heidicohen.com/content-idea-generation/>
39. House of Europe (“Дім Європи”): [Електронний ресурс] / Режим доступу до журналу: <https://houseofeurope.org.ua>

***Рекомендовані джерела інформації, модуль
“Патентно-ліцензійний пошук в науковій діяльності”:***

Основна література:

1. Шинкарук О.А. Основи проведення патентно-ліцензійного пошуку: навч. прогр. К. : НУФВСУ, Олімп. л-ра, 2017. 24 с. Режим доступу: <http://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/364>
2. Пономарьова О.О. Особливості реалізації майнових прав інтелектуальної власності у сфері медицини: монографія. Київ: Інтерсервіс. 2018. 156 с.
3. Кузнецов Ю.М. Патентознавство та авторське право: Підручник. К.: ТОВ «Кондор», 2-е видання, перероблене і доповнене, 2009. 446 с.
4. Кузнецов Ю.М. Практикум з дисципліни «Патентознавство та авторське право». Навчальний посібник/ Ю.М. Кузнецов, О.В. Самойленко. К.: ТОВ «ГНОЗІС», 2010. 306 с.
5. Патентознавство та авторське право [Електронний ресурс]: методичні вказівки до виконання домашньої контрольної роботи для студентів-магістрантів усіх спеціальностей / НТУУ "КПІ" ; уклад. А. С. Ромашко, О. М. Кравець, О. В. Литвин. Київ: НТУУ "КПІ", 2012. Режим доступу <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2477>
6. Практикум з дисципліни "Патентознавство та авторське право" для студентів та аспірантів технічних спеціальностей та спеціальності "Інтелектуальна власність" [Електронний ресурс] / А. С. Ромашко, О. М. Кравець, О. В. Литвин. Київ: НТУУ "КПІ", 2013. Режим доступу <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2478>

Допоміжна

Навчальні видання

7. Верба І.І. Основи інтелектуальної власності [Електронний ресурс] : навчальний посібник / І. І. Верба, В. О. Коваль ; за ред. С. В. Чікіна ; НТУУ «КПІ». 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: НТУУ «КПІ», 2013. 262 с.: 23 іл. -

- Режим доступу: <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2387>
8. Захист права інтелектуальної власності. Практика правозастосування. Збірка оглядових листів з питань інтелектуальної власності Вишого господарського суду України [Електронний ресурс] : навчальне видання / НТУУ «КПІ» ; упоряд. С. В.Чікін, О. А.Фоя. Київ, 2012. Режим доступу: <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2190>
 9. Міжнародна реєстрація промислових зразків. Збірник нормативно-правових актів та витягів з них [Електронний ресурс] : навчальне видання / НТУУ «КПІ» ; упоряд. С. В. Чікін. Електронні текстові дані (1 файл: 1,29 Мбайт). - Київ: НТУУ «КПІ», 2012. Режим доступу: <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2457>.
 10. Правове регулювання розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Збірка нормативно-правових актів та витягів з них [Електронний ресурс] : навчальне видання / НТУУ «КПІ» ; упоряд. С. В.Чікін. Київ. Режим доступу: <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2191>
 11. Ромашко А.С. Міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності [Електронний ресурс] : навчальний посібник / А.С. Ромашко, І.І. Верба, В.В. Пригода ; НТУУ "КПІ". Київ: НТУУ "КПІ", 2013. 160 с. Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/3566>
 12. Збірник тестових питань з дисципліни «Патентознавство та авторське право» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» [Електронний ресурс] / НТУУ «КПІ» ; уклад. А. С. Ромашко. Київ : НТУУ «КПІ»,- 34 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/2663>.

Основні нормативно-правові акти

13. Конституція України (ст. 9, 41, 54) - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
14. Цивільний кодекс України (ст. 418 - 508, 1108 - 1129) - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page8>
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page9> <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page18>
15. Закон України [Про охорону прав на винаходи і корисні моделі](#) від 15.12.93р. № 3687-ХІІ зі змінами
16. Закон України [Про охорону прав на промислові зразки](#)
17. Закон України [Про охорону прав на знаки для товарів і послуг](#)
18. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 1 грудня 2022 року № 2811-ІХ - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>
19. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996 № 236/96-ВР - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр/print1218034688041545>.
20. Закон України «Про охорону прав на топографію інтегральних мікросхем» від 05.11.1997 № 621/97-ВР із змінами - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/621/97-вр/print1218034688041545>.

21. Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» від 16.06.1999 № 752-XIV із змінами - Режим доступу: Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/752-14/print1218034688041545>.
22. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1756 «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір» - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-п/print>.
23. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. N 71 "Про затвердження розміру, порядку та умов виплати винагороди (роялті) за комерційне використання опублікованих з комерційною метою фонограм, відеограм, їх примірників та зафіксованих у них виконань" - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/71-2003-п/print>.
24. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. N 72 "Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав" - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/72-2003-п/print>.
25. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 грудні 2004 р. № 1716 (в редакції Постанови КМУ від 19 вересня 2007 р. № 1148) "Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності" - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-п/print1104834154869809>.
26. Наказ МОН України від 22 січня 2001 р. № 22 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 27 лютого 2001 р. за № 173/5364) «Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель» (із змінами) - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01/print>.
27. Наказ МОН України від 16 липня 2001 р. № 521 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 30 липня 2001 р. за № 644/5835) "Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на винахід (корисну модель) та видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі)" - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0644-01/print>.
28. Наказ МОН України від 15 березня 2002 р. № 197 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 15 квітня 2002 р. за № 364/6652) «Про затвердження Правил розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель» (із змінами) - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0364-02/print>.
29. Наказ МОН України від 3 серпня 2001 р. № 574 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2001 р. за № 716/5907) "Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на промисловий зразок та видачу ліцензії на використання промислового зразка" - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0716-01/print>.
30. Наказ МОН України від 18 лютого 2002 р. № 110 (zareєстровано в

- Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 226/6514) «Про затвердження Правил складання та подання заявки на промисловий зразок» (із змінами) - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0226-02/print>.
31. Наказ МОН України від 18 березня 2002 р. № 198 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2002 р. за № 313/6601) «Про затвердження Правил розгляду заявки на промисловий зразок» (із змінами) - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0313-02/print>.
32. Наказ МОН України від 11 січня 2006 р. № 5 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 24 січня 2006 р. за № 61/11935) «Про внесення змін до Правил складання та подання заявки на промисловий зразок» - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0061-06>.
33. Наказ МОН України від 28 липня 1995 р. № 116 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 2 серпня 1995 р. за № 276/812) «Про затвердження Правил складання і подання заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг» (із змінами) - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0276-95/print1178262961702826>.
34. Наказ МОН України від 3 серпня 2001 р. № 576 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2001 р. за № 718/5909) "Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на знак для товарів і послуг та видачу ліцензії на використання знака для товарів і послуг" - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0718-01/print>.
35. Наказ МОН України від 17 серпня 2001 р. № 598 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 31 серпня 2001 р. за № 772/5963) «Про затвердження Правил складання, подання та проведення експертизи заявки на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару та/або права на використання zareєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару» - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0772-01/print>.
36. Наказ МОН України від 18 квітня 2002 р. № 260 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 29 квітня 2002 р. за № 406/6694) «Про затвердження Правил складання, подання та розгляду заявки на реєстрацію топографії інтегральної мікросхеми» - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0406-02/print>.
37. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики: постанова Кабінету Міністрів України від 2.03.2016 р. № 285. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/285-2016-%D0%BF#Text>
38. Майнові та немайнові права на об'єкти інтелектуальної власності. URL: <https://sudexpert.vn.ua/ua/a416725majnovinemajnoviprava.html>

Електронні ресурси

39. Web-site Державної служби інтелектуальної власності України - <http://sips.gov.ua/> Положення про Державну службу інтелектуальної власності України - <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436/2011>
40. Web-site Український національний офіс інтелектуальної власності та

- інновацій (УКРНОІВІ) - <https://ukrpatent.org/uk/articles/UKRNOIVI-about>
41. Web-site Українського центру інноватики та патентно-інформаційних послуг - <http://www.in.ua>
42. Web-site Державної організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав» - <http://www.uacrr.kiev.ua>
43. [Web-site Всесвітньої організації інтелектуальної власності - WIPO - World Intellectual Property Organization](#)